

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЦЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 47 (1476) Пятніца, 10 чэрвеня 1960 года Цана 40 кап.

Горад цудоўнай явы

Тут на беразе возера, закаванага ў бетон, раскінулася выстаўка машынаў на горадабудаўніцтву. Бясконным патокам ідуць людзі і сарод іх няма абывацтва. Як не радавацца гэтым цудоўным, разумным машынам, што дапамагуць нам сабе цяжкую працу чалавека. Мімаволі прыгажосці, як менш чым тры дзесяці год назад у Мінску будавалі самы вялікі дом — Дом градабудаўніцтва і на хісткіх рыпучых лесвіцах, на вышыню дзесятага паверха насілі муляры цеглу на «скара» Адаўн за адным спыналіся будаўнікі. Выгледы спаробілі паміж сабой і мы, гэтыя чыкі, залазячы на «скаларужыльную» вышыню, рабілі там свае нататкі, пісалі рэпартажы.

На выстаўцы машыны не толькі, якія ўзімаюць важкія грузы, рыхтуюць растворы, робяць блокі, але і прыбіраюць вуліцы, матуць, чысцяць тратуары, мыюць брук і выконваюць яшчэ безліч рознай працы. Гледзячы на гэтую магутную тэхніку і прыгажосці «скара», якой яшчэ, здаецца, зусім нядаўна былі, галоўным чынам, узброены будаўнікі, міжволі думаеш, як савецкі народ, уладар сваёй уласнага лесу, на вачах усёго свету ператварыў нашу некалі адстаўку, жабраўку краіну ў самую перадавую ў свеце. Гэтыя мы ведалі і не ведае прыкладу, каб за жыццё аднаго пакалення можна было зрабіць такі гіганцкі скачок. Там, дзе капіталізм патрабавіў сотні гадоў, наш грамадскі лад, камунізм, абыйшоўся дзесяцігоддзямі. Шлях ад «скара» да спадарожнікаў, касмічных караблёў, цудоў сучаснай навукі і тэхнікі мы прайшлі не толькі без кроўтаў, дапамогі тых, хто лічыў сябе ўладарамі свету, але і перашкодамі іх намагаўся затармазіць наш рух наперад.

Такі вывад зробіць кожны, хто ўдзільва аглядаць шматлікія плошчы, сады і павільёны выстаўкі. Наведвальнікаў асабліва вабіць міжпланетная аўтаматычная станцыя, што сфатаграфавала другі бок Месяца. Яна экспануецца ў зале ракетнай тэхнікі. Дакладная копія гэтай унікальнай станцыі, што не толькі зрабіла здымкі, але і перадала іх на зямлю, выклікае ў кожнага савецкага чалавека радаснае пачуццё годзісці за нашу Радзіму.

За апошні год на гэтыя нашы выстаўкі з'явілася столькі новых машынаў, механізмаў, навуковых адкрыццяў, што адзін пералік іх заўважыць радкоў газетнага тэксту. На кожным кроку наведвальніка чакаюць прыемныя сюрпрызы. У павільёне Акадэміі навук мы бачым, як завяршаецца работа на ўстаноўцы электрона-вылічальнай машыны «Урал». Гэта сапраўды незвычайная машына. Яна будзе адказваць на самыя разнастайныя пытанні наведвальнікаў. Электронны гід, які растлумачыць нам экскурсаводы, будзе працаваць у дзве змены: днём абслугоўваць наведвальнікаў, а ўвечары вырашаць розныя задачы, звязаныя з патрабамі народнай гаспідаркі.

Кожны, хто прыязджае на выстаўку з Беларусі, бачыць, як у спалучэнні з самымі рознымі машынамі, прыстасаванымі працоўны нашы землякі, трактары «Беларусь». На пляцоўцы Беларускага павільёна, дзе выстаўлены трактары Мінскага заводу, заўбедзілі многа людзей. Трактар «МТЗ-5МС», як вядома, на многа дзятэйшы за свайго папяродніка, прыгажэйшы, а таксама больш

крута ўмеўшыя рукі бацькі ператваралі камяк гліны ў прывабныя формы рознага пуску, які затым вырабы падлівалі бліскучым глазурам, абальвалі іх да біла ў распаленых печах. — Чаго так да ўсяго прыгладзеся, Ксеня? — часта пытаўся бацька. — Усё роўна табе небыць майстрам. Гэта справа не жаночых рук... Калі некалькі год назад Вікенці Станіслававіч пайшоў на пенсію, яго месца ў ганчарнага станка заняў сын Уладзімір. Праз некаторы час сюды прыйшла працаваць і яго дачка Ксеня.

Маладыя ганчары з агенчыкам узяліся за працу. Яны старанна вучыліся ў лепшых майстроў мастацкай керамікі Франца Талішэўскага, Баніфіцыя Сасноўскага, якія ездзілі вучыцца да алмацінскіх умельцаў. Любоў да свайго прафесіі дапамагла ім хутка разгадаць «секрэты» ганчарнага мастацтва. Уладзімір стаў добрым токарам і абальчышчыкам, а Ксеня — фарбавальніччай. Цяпер яны прымаюць удазел пры вырабе калі 50 відных розных ваз, збаной, сувеніраў і г. д.

Не сязідаючы дома аднаму Вікенці Станіслававічу. Ён часта заходзіць у майстэрню паглядзець, як працуюць яго дзеці. — Я ім проста зайздросчу, —

расказвае ён. — Яны жывуць у шчаслівы час. Не так, як мы, ганчары, жылі пры панскай Польшчы. Зусім іншае, святлее жыццё ў маладых майстроў. Ім шырока адчыненыя дзверы ў навуку. Ёсць дзе культурна і весела правесці вольны час. Уладзімір пасля працы спынаецца на рэспубліканскіх выставках у Дом культуры. Які заўзятый танцор, ён разам з танцавальнымі калектывам РДК не раз выступаў на раённых, абласных і рэспубліканскіх аглядах, дзе атрымліваў высокую ацэнку. — У нас усё вучацца, — з гонарам заяўляе гаспадар сямі. І гэта праўда. Уладзімір працаваў і вучыўся ў вяршыні школе рабочай моладзі. Атрымаўшы атэстат сталасці, наступіў ва Усеазаёны тэхнікум прамакерамічнага завода на асобнае аддзяленне сілікатнай керамікі. Ксеня сёлета канчае дзесяты клас. Спартарнічачы за ганаровае званне ўдараўна камуністычнай працы, камсамольцы Уладзімір і Ксеня дамагаюцца высокіх вытворных паказчыкаў. Яны штодзённа перавыконваюць зменныя заданні пры «об» рай якасці працы.

Е. МАКОУСКІ.

Гіганцкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра, першы намеснік старэйшы Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў.

Мастацкі кіраўнік і галоўны балет-майстар ансамбля заслужаны артыст УССР А. Апанасенка падзякаваў за шчырыя словы ў адрас ансамбля і добрыя пакаданні яго калектыву.

Затым адбыўся вялікі канцэрт у двух аддзяленнях. На канцэрце прысутнічалі кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КП БССР, першы скаркатар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазур, скаркатары ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурган, П. М. Машараў, Ф. Ф. Шаўра,

РОЗДУМ АБ СПЕКТАКЛІ

Спектакль Рускага тэатра імя М. Горкага «Іркуцкая гісторыя» п'есе А. Арубэва будзіць думкі, краінае пацучі. Але скажам адразу: заважальнае не поўнаці. Ёсць таленавіта зробленыя вобразы і яркія сцены, але няма і шэрагі і пустых месцаў, не нарта трапіных выдумак рэжысёра і мастака.

За апошні час у рэпертуары Рускага тэатра быў некаторы ўхіл у каментарыйнасць, ставіліся неглыбокія па думцы, лёгкія па жанру п'есы. Тэатр нібы забываў пра свой абавязак ставіць усё лепшае з рускай сучаснай і класічнай драматургіі і захапіўся такімі не вельмі ўдалымі творами, як «І адзіны ў полі воін» або «Непазганяны перамога».

І раптам: «Іркуцкая гісторыя» — лепшая п'еса сучаснай драматургіі і «Улада цемры» І. Талстога — выдатны твор рускай класікі, які рыхтуецца да пастаноўкі. Такі напрамак у рэпертуары варты ўвагі і тэатра, каб ён быў яшчэ замацаваны пастаянна і іншымі глыбокімі па эстэтыцы п'есамі высокай мастацкай якасці.

Гледзячы спектакль «Іркуцкая гісторыя», пераконваешся, што драматургу сапраўды ўдалося напісаць п'есу, якая глыбока раскрывае новае, сучаснае ў жыцці маладога савецкага чалавека. Гэта новае першанарп у адносінах савецкіх людзей да працы і аднаго да аднаго. Народная прымаўка кажа: «Сяброў пазнаеш у няшчасці». Гэтая старая прымаўка набывае ў п'есе «Іркуцкая гісторыя» новы сэнс. Вядома, і даўней была ў рабочым асяроддзі арыенцыйна вылучаць і таварыска дапамагаць у выпадку няшчасця. Але ў наш час адства, салідарнасць савецкага грамадства сталі непарунным законам.

Рысы маральнай чысціні савецкага чалавека, яго новым стаўленнем да працы, сяброўства і кахання і вадзіць п'еса «Іркуцкая гісторыя».

Уласна кажучы, гісторыя з галоўнай гераіняй п'есы Валей магла адбыцца не толькі на далёкіх прастронах Сібіры, але ўсюды, дзе жыць і працуюць савецкія людзі. І ў гэтым баспрарачная сіла п'есы, хоць у аснове — звычайная жыццёвая гісторыя: даўчына сутрапа хлопца, пасябралава і я, а пасля пазнамілася з другім і зразумела, што толькі цяпер нарадзілася сараўданае каханне. Унікала такое пацучі, якое ўзвышае душу чалавека, ачышчае яго ад усёго вічэннага, неспрыяжага, агаістычнага. Такое пацучі ўздымае чалавека, робіць яго годным, прыгожым і чыстым, вадшчым і натхнёным.

«А ці праўда, што, пакахаўшы, чалавек выпростваецца, як кветка пры сонечным святле?» — пытаецца адзіны пераінажаў п'есы ў самым пачатку, і п'еса адказвае на гэта — так!

У п'есе «Іркуцкая гісторыя» мы адчуваем шырокі погляд жыцця. Тут паказана дарога да камунізму, па якой ідуць героі драмы. Хоць у спектаклі няма вытворчых працаў, і пра сваю работу людзі гавораць мала, аднак мы выразна адчуем, што праца з'яўляецца неад'емнай часткай іх жыцця, іх грамадскай і чалавечай вартасці. У «Іркуцкай гісторыі» Арубэў сіваражае, што чалавек толькі тады адчувае сабе грамадзянінам, толькі тады знаходзіць сваё асабістае існасць, калі ён разглядае сабе як частку праўданага калектыву. Драматург перадае ў сваёй п'есе некаторыя прыкметы чалавечай душы ў малым, штодзённым, звычайным убачыць выразныя рысы камунізму, паказвае, хай не нарта яшчэ дакладна і поўна, духоўны свет яго будаўнікоў.

Імкнучыся глыбока і па-свойму паказаць герою савецкага будаўніцтва А. Арубэва шукае формы найбольш спрыяльныя для зразумення яго думкі. Іх нельга назваць цалкам новымі. Яны паўтараюць драматургічныя прыёмы антычнага тэатра і многіх нашых сучаснікаў. Аднак пад гэтых драматургічных форм вельмі своеасабліва, арбузўскі. Драматург з'яўдае ў п'есе дзеянне з аўтарскім роздумам і развагамі. Яго каментарый да падзей даручаны хору, у вызначаных лірычных пачатках міжве з эпічным. Такі прыём падкрэслівае маштабнасць падзей, значнасць і глыбокі сэнс усёго таго, што адбываецца. Неаднара з аўтар вадшчына свайго асноўнага героя Сяргея гаворыць: «Усі другая палова дваццатага стагоддзя наша будзе, савецкая. Сюды сарца Расіі перамяшчаюцца...» З гэтых пазіцый і адбываецца эвалюцыя чалавечых душ, калі праз дробнае, штодзённае нарастае велічанае грамадскае, градыёснае ў сваёй перспектыве.

Роллю хору ў спектаклі Рускага тэатра выконваюць пяць акцёрў (Г. Аладаў, З. Асмолава, С. Дубравін, Н. Жыльякова, І. Камароў). Перад ім досыць складаная задача. Хор павінен не толькі каменціраваць усё тое, што адбываецца на сцэне, гаворыць ад імя аўтара, але і ў асобных месцах арганічна ўваходзіць у дзеянне спектакля, ствараць жывое акружэнне герояў (сцена вадшчына і інш.). Таму хор апраунуць ў звычайнай і рознай ў залежнасці ад індывідуальнасці пераінажаў вадшчына.

Хору ў гэтым спектаклі вадшчына перамагачы пажаксі і яшчэ і таму, што ён звычайнае на вельмі няярочнай дэкарацыі, аднак акцёры імкнучыся не разгубіць у гэтых умовах і досыць паспяхова выконваюць ускладненую на іх рэжысёрскую задачу. Іншая справа, ці патрэбны хор у такім выглядзе ў спектаклі. Лепш было б, калі б яго словы былі паказаны на музыку. Гэта дапамагло б напоўніць спектакль пафасам пацучі, драматычнай напружанасцю. Пры такім жа выразанні аўсім да-ставацца аднаго ці двух вадшчых замест пяці.

Гаворачы аб хору, мы не можам абмінуць размовы аб станках, а гэта значыць аб усім афармленні спектакля, якое стварае яго знешні зрынак вобраз і ў значнай меры вызначае стыль. Вядома, у спектаклі п'еса складаная задача: зрабіць адзіную ўстаноўку, якая б давала магжлівасць пры дапамозе яе паваротаў ствараць розныя ракурсы і прыстаўваць яе для розных месца дзеяння.

Канструкцыя А. Грыгар'янца аказалася вельмі пажаксі і няярочнай для акцёра. На ёй нельга сабе адчуваць свабодным. У афармленні мала фарбаў, яно зроблена як аскія алоўкам. Вядома, не кожную карціну абавязкова пісаць мастаком. Можна і пейзаж намалюваць і алоўкам, але на сцэне гэта звычайна нашы афармленні, халодны бляск зроблены пад алоўнічым паралаў, наўрад ці дапамагае гарачаму пацучі, якімі напоўнена п'еса. Канструкцыя вельмі спрашчае абстаіны, у якіх жыць героі, робіць іх невыразнымі і шарымі. Мы ні ў якім разе не абараняем натуралізм, і наш галадак, як і заўсёды, вельмі лёгка ўспрымае самую вядуіную ўмоўнасць, калі яна дарчы. Гаворачы ідзе пра тое, наколькі гэтая афармленне адбывае стылю і характары п'есы, рэжысёрскай канцэпцыі спектакля. Лірызм п'есы, рэалістычнасць і цэльнасць ацёрскага выканання, і глыбіня і цэльнасць пацучіаў герояў

паўтараюць і адпаведнай каларовай гамы ў афармленні. У дэкарацыі А. Грыгар'янца адсутнічае неабходная лірычнасць.

Гэтай моце больш адбывае музычка Я. Глебава, але, на жаль, яе вельмі мала ў спектаклі.

Што да акцёрскага выканання, то можна задаволіцца іроў В. Філатавай толькі ў другой палове ролі Валі. Арыстка дакладна і эмацыянальна адлюстроўвае драму жанчыны. Але ў яе зусім адсутнічае характар і яркасць пацучіаў каханна да Сяргея. Ды і апрача гэтага цяжка паверыць, што гэта тая славуцая «Валыка-дзашоўка», зухвалата дзучына, з неўтаймаваным характарам, з якой кляць хлопцы. У В. Філатавай няма той бравары ў паводзінах, якія далі б нам магчымасць паверыць, што гэта толькі вадшчына абалонка вядуіаў чужай душы сапраўднага чалавека. Паводзіны В. Філатавай на сцэне гэтыя, што ў хлопцаў наўрад ці ўзнікнуе жаданне смеда падысці да яе, разлічваючы на лёгкую ўзаемнасць.

У пачатку спектакля В. Філатава вельмі сиршчае вобраз Валі, і яна паказвае перад намі досыць шарай і будзённай, у той час, калі ўжо ў самым пачатку п'есы Валы марыць, жадае прыжахаць і змястоўнага жыцця. Гарзлівая дзучына хоча і чалавек сустрачы з чалавекам, які б яе зразумее, адзіны лепшыя якасці душы, паверыў бы ў яе шчырскасць, не зважаючы на людскую пагалоску, што Валы — дзучына разбэшчаная, «Валыка-дзашоўка». Роль Валі вельмі складаная, і нельга не адзначыць таго, што В. Філатава, марнучыся па яе выкананню, любіць вобраз і аддала яму шмат творчай энэргіі. Арыстка знайшла ў ролі многа цікавага і хвалючата ў драматычных сіднах. Тут яе жаночыя пацучі шырока раскрываюцца і ў адзіносірот, і да свайго становішча. А што да свайго пераадання, то Валыка ў выкананні В. Філатавай не вядуіаўця ў той яркай форме, якую вымагае вобраз. У арысткі вельмі мала яркіх сіднічых фарбаў для паказу вострага, незвычайнага характару.

Адна з асноўных якасцей п'есы А. Арубэва ў тым, што ён паказваў маладых людзей нашата часу не прасталінейна, а глыбока, разнастайна, у развіцці іх характараў.

Вельмі рэльефна напісаны і Сяргей Сярготін — малады хлопцак, майстар-машыніст на пагаючым экскаватары. На першы погляд можа здацца, што ён ад пачатку і да канца аднолькавы. Гэта ўзровень начальнік змены. Пакахаўшы Валю, ён кахае яе, нягледзячы на ўсе перашкоды.

Але кожная сідна дае новыя рысы прыбывага, прыжахага пацучіаў Сяргея. Перад намі ўнікае праўданы, жыццёвы вобраз будуіаўна юнака. У Сяргея цалкам адсутнічаюць такія перажыткі як эгаізм, зайдзрасць, элісітысць. Ён светлы, сумленны і заўсёды мэтанакіраваны. Высакароднасць яго душы добра падкрэслівае тактоўнасць паводін, заўсёднае стрыманасць і спакойнае разважлівасць. Розум і чысціна пацучіаў — асноўныя якасці Сяргея.

Зусім іншы характар у яго сябра па працы — электрыка Віктара Байцова. Самаўпэўненасць, напорыстасць і бескалоўнасць у паводзінах — вось некаторыя з прыкметных рыс яго псіхалогіі. Пералом у душы Віктара адбываецца ў другой палове спектакля, калі герой зразумее, што ён глыбока і па-сапраў-

наму кахае Валю. У змене характараў Віктара вядуіаўную ролю адгывае Сяргей Юнаку пашанцавала, што ён стравіў на сваёй жыццёвай дарозе такога прыхільнага сябра як Сяргей. Жыццёвы шлях Сяргея пераканальна паказваў, якім павінен быць чалавек камуністычнага грамадства.

Віктар перамяніўся, ён стаў сур'ёзным і праніклівым, яго натура з ігнам часу становіцца больш пэўнай і паслядоўнай. Вядома, не адразу адбываецца эвалюцыя ў душы Віктара. Шлях яе няроўны і складаны. Не губляючы сваёй напорыстасці, юнак, аднак, усё больш разумее сілу каханна Сяргея да Валі. І сыходзіць з іх дарогі.

Замест крыўды і зайздасці, мы бачым, як вырастае ў Віктара годнасць, шчырае, хоць і пакутлівае, радасць за існасць сябра, за новую трывалую сям'ю.

Такія ў п'есе і ў спектаклі нашы сучаснікі — людзі новых камуністычных паводін у жыцці і працы. Гэтыя вобразы ў асноўным выразаны пераканальна. Ю. Сідару паказвае Сяргея праўданы і прывабным чалавекам. Створаны ім вобраз паказвае прамяню ўражанне. Сяргей у выкананні Ю. Сідара — добры прыклад для моладзі.

Цікавы, эмацыянальна яркі вобраз Віктара Байцова ў выкананні Р. Янкускага. Вельмі складаны працэс пераламу ў душы Віктара акцёр перадае выразна.

Цікавымі пацучіаў жыццў на сцэне і іншыя пераінажаў «Іркуцкай гісторыі». Начальнік экіпажа на вядуіаў экскаватары Сідан Ягоравіч Сярдзюк — чалавек досыць сталага веку. Нягледзячы на яго знешняе суровы выгляд, гэта чалавек добрай душы і тонкіх пацучіаў. Ён вельмі дакладна апраўдае сваю мянушку «бачы», бо ўсёс час няспынна заклапочаны не толькі выхававаннем сваіх юных сяброў, іх працы, але і асабістым існасцем. Ён і сам захаваў у душы маладосць пацучіаў. Сідан Ягоравіч жаніцца з сяброўкай Валі — Ларысай, і яны знаходзіць сваё асабістае існасць. Такім мы бачым Сярдзюка ў выкананні Р. Качаткова. Акцёр добра паказвае цэльнасць душы героя і пацучіаў гумару, якое гэты чалавек не траціць у самых незвычайных абстаінах.

Ларыса ў выкананні З. Асмолаўскай унутрана трохі статычна, асабліва ў другой палове ролі, дзе жанчына ўсё ж пераадола сваю самоуту, знайшла ў жыцці сабе спадарожніка.

Заўсёды прыбавны ў мяккім камедыіным малюнку арыст В. Шрамчанка. У ролі вядуіага цяпльнука Апанаса Ланчанкі арыст знаходзіць яркія сіднічых фарбы і выклікае ў гледача спагадлівы ўсмешку.

Нельга не сказаць некалькі слоў аб выкананні Е. Запчюўскай ролі бетоншчыні Зінькі. Арыстка арганічна жые на сцэне. Яе вобраз вядуіаўнае дакладна адзенагта малаўнка і жытым тэмпераментам.

Трэба сказаць, што ансамбль вядуіаўнаў і натхненнем выконвае вядуіаў і малыя акцёрскія задачы. У гэтым асноўная заслуга рэжысёра Б. Дакутвіча.

Нельга сказаць, што рэжысёр у гэтым спектаклі знайшоў цалкам адэкватную п'есе сіднічую форму. Гэта, вядома, не так проста. Але форма працы, як асноўна сідна жыцця і каханна, як крыніца патхнення і шчасця — выразна гучыць на сцэне тэатра.

Я. РАМАНОВІЧ.

Песні над Дзвіною

Як і летась, мы пехалі старой дэрогай уздоўж берага Заходняй Дзвіны, туды, дзе раней быў пером, дзе будоўлі першага беларускага нафтагіганта. З другога берага заўважылі нашы аўтобусы. «Арысты прыехаў!» — гэтая вестка маланкай абляцела пасялек будаўнікоў Нафтабуда. Неўзабаве прыслалі і катэр, які хутка ўсіх нас даставіў у горад нафтабудаўнікоў. Нягледзячы на дождж, слухачы пачалі збірацца ля адкрытай эстрады.

Канцэрт закончылі. На сцэну паводзілі сакратар партыйнай арганізацыі будоўлі тав. Чытае. Ён ат'як будаўнікоў дзякуе арыстам за канцэрт і ўручае ім працоўны рэпартаж. Канцэрт арыстаў быў усхваляваны такой сардэчнай сустрачкай.

Разам з т. Катававым і Чэчэтам музыканты садзіцца ў аўтобус і адпраўляюцца на будаўнічы пляцоўку заводу. Шырокая магістраль выводзіць нас на будоўлю, якая будзе Палацкі нафтагігант. Вось і час нам развітацца з цудоўнымі людзьмі. «Прыязджайце да нас часцей», — гавораць яны. Чутны словы падыкі і пажаданні ішчэлівай дарогі.

Над Дзвіною ў гэты цудоўны летні вечар лунаюць песні. Спяваюць маладыя людзі, якія сваімі рукамі будуюць ішчэлівай камуністычнае заўрачча.

На здымку: выступленне Беларускага народнага аркестра перад поцучіаў нафтабудаўнікамі (дыржор Глеб Алоўнікаў).

Тэст і фота М. Рубінштэйна, арыста народнага аркестра.

Зацішша на будаўнічых пляцоўках

У калгасе імя Жданава Слаўгарадскага раёна актыўна праходзіць камсамольскі сход, на якім разглядалася п'ятане аб будаўнічым брыгадніцкаму клубу. Уздэльнікі сходу вырашылі будаваць клубы метадам народнай будоўлі. Камсамольцы і моладзь пачаў з сакратаром камсамольскай арганізацыі Уладзімірам Сафроненкам адразу рушылі ў лес. Засіпалі пілы, завілі сякеры, падалі дрэва за дрэвам. Механізатары па добрай санітар дарозе вывезлі нарыхтаваны будаўнічы матэрыял. І на гэтым усе справа спынілася. Праўда, было паказана некалькі вядуіаў арубчарчанага кутка Кузьмыцкай жытвеладаўчых фермы.

Не да клуба нам, — адмахваецца старшыня праўлення тав. Рондалеў.

І старшыня калгаса «17 парт'ёзда» Васіль Дабравольскі. Калі моладзь рашыла ўзяцца за справу, ён нарта пачаўлі:

— Малайцы!.. Я і сам дзюйма рукамі галасую за гэта... Але і тут справа далей размоў і разважанняў не пайшла.

— Каб пабудавалі клуб, патрэбна праект і будаўнічы матэрыял, — апраўдаецца тав. Дабравольскі. — А ні таго, ні другога ў нас пакуль што няма.

Калгаснікі прапаноўвалі пачаць будаўнічы клуб з гравіна-паментных блокаў, як гэта зрабілі ў калгасе «Зара», але кіраўнікі арцелі не прыслушхаліся да разумнай парады.

Ямя ніводнага клуба і ў калгасе імя Крупецкай.

Ішчэ ў пачатку гэтага года ў Слаўгарадзе была створана апэратыўная група па кіраўніцтву будаўніцтвам у раёне клубу. Узначалі яе другі сакратар райкома КПБ тав. Курчынскі.

Гэтая група зсязала, распішоўвала мэралірымствы, складала планы. Яна наменіла ў саблетнім годзе пабудавань у калгасе раёна не менш 20 клубуў.

Што і кажаць, надручнае раіненне. Ды вось бяда: ніхто не клопатіцца, каб добрыя планы ажыццяўляліся.

Аб неабходнасці будаўніцтва брыгадных клубуў любіць паразважаць

І. АНОШКІН, Ул. СТАНКЕВІЧ.

Акрамя шматвядуіаўных гмахуў, пабудаваны ўжо домікі з трох паўк з усімі выгодамі. Аматыры сядзевства пасадзіць навокал сады.

— Як бачыце, планы ў нас вядуіаў, будаваем фундаментальна, — гаворыць Пятро Іванавіч Катавоў, упраўляючы тэста Нафтабуда.

Пачаўся канцэрт Дзяржаўнага народнага аркестра, у якім прынілі ўдзел салісты філармоніі Ліля Карнілава, Віктар Фамека, Тарас Ліхаварству, лаўрат VI Суветнага фестывалю моладзі Мікалай Шмел'яў, чытальнік Анатоль Паніч, дыржоры Віктар Басаў і Глеб Алоўнікаў.

Для працоўных цаліных зямель

Для культурнага абслугоўвання працоўных цаліных зямель Казахстана Беларуска дзяржаўна філармонія накіравала канцэртную брыгаду. У яе ўвайшлі вакалісты В. Гаскарава, І. Шацінін, Г. Самарадалаў, арысты арыганальнага жанра А. Кірбічкіна і П. Вабэр, таніоры І. Карнейка і С. Кальчускі, інструменталісты І. Карпатава, П. Авер'янава, В. Нікалаў і арыст размоўнага жанра М. Пісьман.

У чэрні месяцы канцэрты беларускіх арыстаў адбудуцца ў Карагандзінскай рабодзі, а ў ліпені — у Какчатаўскай.

Для культурнага абслугоўвання працоўных цаліных зямель Казахстана Беларуска дзяржаўна філармонія накіравала канцэртную брыгаду. У яе ўвайшлі вакалісты В. Гаскарава, І. Шацінін, Г. Самарадалаў, арысты арыганальнага жанра А. Кірбічкіна і П. Вабэр, таніоры І. Карнейка і С. Кальчускі, інструменталісты І. Карпатава, П. Авер'янава, В. Нікалаў і арыст размоўнага жанра М. Пісьман.

У чэрні месяцы канцэрты беларускіх арыстаў адбудуцца ў Карагандзінскай рабодзі, а ў ліпені — у Какчатаўскай.

У чэрні месяцы канцэрты беларускіх арыстаў адбудуцца ў Карагандзінскай рабодзі, а ў ліпені — у Какчатаўскай.

У чэрні месяцы канцэрты беларускіх арыстаў адбудуцца ў Карагандзінскай рабодзі, а ў ліпені — у Какчатаўскай.

АБ ПЕРЫЯДЫЗАЦЫІ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Перыядызацыя савецкай літаратуры, у тым ліку беларускай, — складаная задача. Гэтая праблема ўсё ішчэ чакае свайго вырашэння. Такое становішча глумачыцца галоўным чынам тым, што нашы літаратуразнаўцы і крытыкі, закранячы перыядызацыю гісторыі савецкай літаратуры, у разе выпадку сутыкаюцца з працэсам і з'явамі, якія ішчэ развіваюцца, ішчэ не прайшлі свайго пільнага развіцця. Гэта ўскладняе вырашэнне праблемы. У сувязі з гэтым і ў дадзеным артыкуле ў плане пастаяноўкі пытаня выказваюцца заўвагі і меркаванні, якія датычаць перыядызацыі савецкай літаратуры, у прыватнасці літаратуры беларускага народа.

У апошнія два гады ў новым падручніку па беларускай савецкай літаратуры для 9—10 класаў сярэдняй школы, напісаным Н. Перкіным і Ю. Шпырковым, прапаноўваецца некалькі новых перыядызацый, якія ў аснове сваёй прытрымліваюцца шырока прынятаму, але па фармуліроўцы перыядуў прадстаўляе пэўную навіну:

1) літаратура перыяду грамадзянскай вайны;
2) літаратура перыяду аднаўлення народнай гаспадаркі і сацыялістычнай індустрыялізацыі (1921—1929 гг.);
3) літаратура перыяду перамогі сацыялізма і пабудовы сацыялістычнага грамадства (1930—1940 гг.);
4) літаратура перыяду Вялікай Айчыннай вайны;
5) літаратура пасляваеннага часу.

Гэты перыядызацыі прыняты ў дапаможніку для студэнтаў ВНУ «Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры» (Мінск, 1956 г.). У асноўным такой жа схемі прытрымліваліся і аўтары падручніка для сярэдняй школы, якім карысталіся да 1959 года. Аднак у гэтым падручніку два першыя перыяды ўстанаўліваліся некалькі іначай:

1) літаратура перыяду грамадзянскай вайны і аднаўлення народнай гаспадаркі (1918—1925 гг.);
2) літаратура перыяду сацыялістычнай індустрыялізацыі (1926—1929 гг.);
3) літаратура перыяду перамогі сацыялізма і пабудовы сацыялістычнага грамадства (1930—1940 гг.);
4) літаратура перыяду Вялікай Айчыннай вайны (1941—1945 гг.);
5) літаратура пасляваеннага часу.

Гэтая спроба перыядызацыі беларускай савецкай літаратуры, у параўнанні з папярэднім, ішчэ менш удала. Перш за ўсё, яна не ахоплівае літаратуру перыяду грамадзянскай вайны. Па-другое, фармуліроўка перыядуў аддае эклектычнасць: два першыя перыяды, хоць і маюць на ўвазе пэўныя этапы развіцця нашай краіны, на сваёй фармуліроўцы скатваюцца да беспрынцыпнага дзялення літаратуранага прапусу на дзесяцігоддзі, а апошня — як і ў папярэдніх спробах перыядызацыі беларускай савецкай літаратуры — называюць пэўныя перыяды гісторыі Саветскага Саюза, у тым ліку Савецкай Беларусі.

У гэтым нельга не заўважыць уплыў праекта праграмы па рускай савецкай літаратуры для філагалічных факультэтаў універсітэтаў і педінстытутаў, выданагай Вучэбна-педагагічным выданствам (у Маскве) ў 1957 г., а таксама выдываемага Маскоўскім універсітэтам вучэбна-дапаможніку для ВНУ «Гісторыя рускай савецкай літаратуры» (першы том выйшаў у 1958 г.). У іх дадзена такая схема перыядызацыі гісторыі рускай савецкай літаратуры:

1) літаратура перыяду перамогі сацыялізма і пабудовы сацыялістычнага грамадства (1918—1929 гг.);
2) літаратура даваенных п'яцігодкаў;
3) літаратура перыяду Вялікай Айчыннай вайны (1941—1945 гг.);
4) літаратура ў пасляваенны час.

У гэтым нельга не заўважыць уплыў праекта праграмы па рускай савецкай літаратуры для філагалічных факультэтаў універсітэтаў і педінстытутаў, выданагай Вучэбна-педагагічным выданствам (у Маскве) ў 1957 г., а таксама выдываемага Маскоўскім універсітэтам вучэбна-дапаможніку для ВНУ «Гісторыя рускай савецкай літаратуры» (першы том выйшаў у 1958 г.). У іх дадзена такая схема перыядызацыі гісторыі рускай савецкай літаратуры:

Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі і грамадзянскай вайны;
2) літаратура дваццатых гадоў;
3) літаратура трыццатых гадоў;
4) літаратура перыяду Вялікай Айчыннай вайны;
5) літаратура пасляваеннага перыяду.

Падобная перыядызацыя з яе наўдалай фармуліроўкай палавіны перыядуў прынікае з дапамогай падручніка Н. Перкіна і Ю. Шпыркова ў шырока масы вучэўскай моладзі БССР.

Аднак бяда не ў тэрміналагічнай недакладнасці існуючых схем перыядызацыі гісторыі беларускай (а таксама і рускай) савецкай літаратуры. Справа ў тым, што сам прынічы гэтай перыядызацыі, зсязаны ў палым на перыядызацыі гістарычнага працэсу развіцця нашай краіны, не ўспрымаваецца. Так, у «Нарысах гісторыі беларускай савецкай літаратуры» і ў падручніку па беларускай савецкай літаратуры для сярэдняй школы, якім карысталіся да 1959 г., ўстанаўліваецца п'яць перыядуў літаратуранага развіцця Савецкай Беларусі, а ў «Праграме па гісторыі беларускай літаратуры для педгагігічных інстытутаў», складанай Н. Пятровічам, і ў новым падручніку па беларускай савецкай літаратуры для сярэдняй школы, напісаным Н. Перкіным і Ю. Шпырковым, — чатыры перыяды. Больш таго, перыяды гісторыі беларускай савецкай літаратуры ўстанаўліваюцца ў разе выпадкуў разгледжаных выш

ЗНОЎ ПРА АНСАМБЛЬ АПЕРЭТЫ

ЧАСОПІСЫ У ЧЭРВЕНІ

ПІСЬМЕННІКІ БРАТНІХ РЭСПУБЛІК

ТВОРЧЫ ПОДЗВІГ

У сярэдзіне мая на рэкламных шытах у Мінску паявіліся афішы, якія паведамлялі аматарам музыкі аб тым, што ў бліжэйшыя дні адбудуцца гастролі аперэты. Так і зьявіліся: «Гастролі аперэты». І хоць усім вядома, што аперэта—гэта жанр музычнай творчасці і гастроліраваць жанр не можа, аднак філармаійныя афішы былі складзеныя менавіта так. Відэа, кіраўніцтва Беларускай філармаіі тойца афішай спрабавалі зняйсці выйсе з недаручнага стаўшча: як назваць гэты калектыў—тэатр ці ансамбль? Назваць яго тэатрам аперэты нельга. Ансамблем?—можа не пайсці годзяцца. «Гастролі аперэты» — гэта і да чаго не абавязвае і многае абяцае.

Папулярнасць жанра аперэты сярод слухачоў вялікая. Але вернемся да афішы. Яна абяцала міншаму п'яць рад спектакляў, і калі мог выказаць парэччэнне рэпертуару, прапанаваў глядачу, дык пра яшчэ спектакляў хацелася думаць лепш.

І вось мы ў зале Тэатра юнага гледача, дзе праходзіць гастролі ансамбля. Выконваецца аперэта ўкраінскага кампазітара А. Рабана «Каламбін». Гэта п'яты па ліку гастрольны спектакль, а публіка запоўніла залу да дэка не падкам. На першых спектаклях глядачоў было значна больш. Але чаму?

Перад адкрыццём заслони аркестр (загадчык музычнай часткі А. Платонаў) выконвае невялікі ўступ. Але, шчыра кажучы, тыя некалькі музыкантаў, якія знаходзяцца ў аркестры, і самі, відэаючы, не сталі б прэтэндаваць на тое, каб іх усур'ёз называлі аркестрам. Шчырэ музыкантаў—для аперэты гэта нават і не ансамбль.

У музычна-драматычным творы, дзе музыка займае амаль палову месца, дзе ёсць або павінны быць аркестр, ансамбль, рэчытатывы, хоры, тэатральныя нумары, — аркестр адзівае вялікую ролю. «Вось музычны бок спектакля ансамбля з-за адсутнасці сапраўднага аркестра знаходзіцца на вельмі нізкім узроўні».

Памаркуйце самі: спектакль гэта ў выкананні музычна-драматычнага твора? Таму не даводзіцца гаварыць ні пра якія б там ні было нумары ў музыцы, ні пра зладжанасць, чыстоту гучання «аркестра», ні пра ансамблевы спявак і музыкантаў. Часта музыканты іграюць вобшыкам, размыкваюцца ў агульным гучанні. Зусім усяляюць дзейнасць у спектаклі салісты, якія пачынаюць спяваць і слых, без руху дыржора, і часта ў прайсе спяваюць размыкваюцца з аркестрам.

Але зноў жа пра «Каламбін». Калі прагалі апашны гукі аркестравага ўступу, паднялася заслони, і ўвазе слухачоў была прапанавана гісторыя, якая даўно ўжо надасучылася.

«... у час карнавала ў адным з кафе Монэт-Карло маладзенькая, прыгожая артыстка Калета, апранутая ў касцюм Каламбіна, пазнаваўся з прыдворным маршалам. Малады людзі кахалі адно аднаго. У старога жаніха Калеты, багатага, але вядома, і вядома, агіднага і камічнага некалькіх фабрыкантаў і ўласніка каўнаскага тэатра Філіпа даўнячана зноў сустрэлася з Актывам, зямяным маршалам з кафе. Выявілася, што гэты плямянскі Філіп. Пасля ўсялякіх «перажыванняў» закаханы Калета аджуралася свайго старога жаніха і прышла да свайго каханана, каб застала з ім назаўсёды.

Вось, уласна, і ўсё. Вакол гэтай кароцкай і непатрабавальнай гісторыі даюцца больш або менш камяніцы, якія разлічаны на далёка не самыя высокія густы. Адчуваецца, што артыстам у гэтым спектаклі нягледзячы на ім, уласна кажучы, і гравіі няма чаго. Няма заклікальнасці, востры і разлічаны сюжэт, выдатна і дэбильна каштоўнае ў музыцы аперэты. Таму ўжо сам па сабе выбар такой аперэты цяжка дзіўна ўдадзіць.

З ліку ўзальнікаў спектакля запамінаецца выкананне гадоўнай партыі В. Парнас. Яна лёгка валодае сваім голасам, моцным, сакватным.

Вістым і гэтым выгада адозвінаецца амаль ад усіх астатніх выканаўцаў. Артыстка старэйша прывабна казала са шчырасцю і прастамай.

Запамінаецца таксама вобраз сядзячага Пікадора, створаны артыстам М. Урбанам (ён жа пастаноўчык спектакля). Пікадор—камічная фігура, і на яго кладзецца ў спектаклі асноўная нагрузка «забаўляць публіку. Тым з большым тактам і асяраюцца павінен быць артыст сваю ролю, каб пазбегнуць небяспекі такага пераігрышання. На жаль, менавіта так ішчыра ўспрымаюцца паводзіны на сцэне Пікадора—Урбана, што з'яўляецца вынікам і недахопу Урбана—рэжысёра. Вельмі часта, напрыклад, яго Пікадор атрымлівае агульнасны ўдар падносам па лямі. А дзеля чаго, напрыклад, Пікадор некалькі разоў паўляецца пераапранутым? («Нават у моцна дэкаватаным жаночым плаці, што само па сабе даволі груба і безгустоўна».)

Які ж тыраж пра пазнае скрыпач Кайстан (артыст В. Залатараў), але сэнс усяго гэтага для публікі застаецца незразумелым.

Ролю маладога героя Актава выконвае А. Паўлюкоў. У артыста ўдзячны голас, хоць у верхнім рэгістра ён гучыць празмерна напружана. Паўлюкова не можа назваць задавальняць. Артыст некалькі сканамі адзінастайны ў сваіх рухах, халае жэсты, міміцы. Яго Актаў пазбаўлены сапраўдных парыванняў маладосці, прывабнасці.

Артыст Д. Галькоўскі ролю Філіпа—каўбаснага фабрыканта—выконвае надзярна, хоць у некаторых месцах і празмерна пераігрышае.

Кожны аматар аперэты, відэаючы, напамінае вядомы тэатр «Сільвы» нягледзячы на шэдэўра класічнай тэатральнай, прывабнай, па-генерску тэмпераментнай і змяняльнай, высокапрафесійналы калектыў. Слухач не дадуе выказацца нічога такога, што мала б спасываць выдатную музыку і сакватны тэатр.

Але даводзіцца адзначыць, што і «Сільва»—спектакль не вельмі яркі ў пастаноўцы ансамбля аперэты. Усе быццам бы на месцы—і каханне Сільвы і Эдвіна, і камічны Боні, і не менш камічная пара—князь і княгіня Валюк. Адно святлоцясні, прыгажосці ў спектаклі мала.

Гадоўную партыю выконвае артыстка В. Парнас. Тут ёй, безумоўна, ёсць што спяваць, але як спяваць В. Парнас у гэтым спектаклі выглядае горш, чым у «Каламбіне». На верхніх нотах яна проста не спявае, а вырываецца, і гэта парушае патэтычнае ўспрыняццё вобразу слухачамі.

Эдвін (артыст А. Паўлюкоў)—нечым нагадвае Актава. Чамусьці ён з першага паўлення на сцэне—ужо адразу пакутуе, і такім застатца амаль да канца спектакля. Хацелася б больш сапраўднага артыстызму, палымінасці і ўхваляльнасці ў перадачы яго паучэння да Сільвы.

Боні ў выкананні артыста С. Чарнарава вельмі мітусіцца і тым не менш не дадае камічна. Няма ў ім нічога ад графа, настолькі ўсё іграецца прымітыўна.

Каларытная пара — князь і княгіня Валюк (артысты Д. Галькоўскі і Н. Калуптэр) хоць у князю таксама няма нічога «княскага». Ён паводзіцца сябе, як хлапчук, сам смяецца больш, чым смяецца са створанага ім вобразу публіка. Сцэна ў другой дзеі, калі муж і жонка надумалі, нарэшце, што рабіць з уяўным дзіцём іх сына Эдвіна, вельмі расцягнутая. Яны так доўга ласкоўчы азідз аднаго і пры гэтым так доўга разгочыць пад музыку, што і канцу сцэны ўжо не хапае прыкласці слухачу бягзгудзіцу.

Сцэна гэтая пастаўлена вельмі груба, вульгарна, без густу.

Наогул у пастаноўцы спектакля (рэжысёр М. Урбан) ёсць рад вельмі грубых пераігрышанняў. Вось, напрыклад, сцэна ў першай дзеі. Сільва я спявае сваю вядомую арю, а ў гэты час Феры па непаразумнасці чадуе руху Боні і доўга пасля гэтых момантаў кажа аб памышкання абладраматычна паз'яджалі прыгожа прывабнай аўтамашыны з калгаснікамі — перадачыкам веснавой пасуўной кампаніі.

Гастролі Тэатра юнага гледача ў Магілёве, якім вытрымаў. Кожны вечар здае абдуратэатра, дзе мы пазавалі свае пастаноўкі, была запобужана. Такім чынам, нам здаецца, што тэатр мае права на «вясільны» гастролі. Але, на жаль, у гэтым годзе Упраўленнем па справах мастацтва Міністэрства культуры БССР гастролі для тэатра нават не былі запланаваны.

Неабходна сказаць аб кібох паваннавання з боку ўпраўлення. За кароткі час нашых гастролей у Магілёве тут выступалі Ансамбль песні і танцаў пад кіраўніцтвам Г. Штовіча, Акадэмічная харавая капэла пад кіраўніцтвам П. Шыры і народны аркестр І. Жыноўчы. Ші не знадта густа для аднаго горада столькі калектываў у адзін час? Адсюль і цяжкасці ў размяшчэнні артыстаў у гасцініцы і іншыя арганізацыйныя непаладкі.

К. КИТАВІЧ,
гадоўны адміністратар тэатра.

тага адліваўца. Такі грубы трук перахаджае ўспрыняццё музыкі, без яго можна было б абійсціся.

Есць у спектаклі каларытная фігура — Натаруму ў выкананні артыста Г. Гая. Гэтая вельмі мадэльная роля надзея запамінаецца. Хоць незразумела ўсё ж, навошта рэжысёру спатрэбілася рабіць Натаруму такім недарэчна п'яным. І ўсё ж артыст іграе з майстэрствам, хоць па свайму месцу ў спектаклі сцэна з п'яным Натарумам перахаджае ўспрыняццё валайкі і добрай лірычнай сцэны Сільвы і Эдвіна пасля падпісання шлюбнага кантракту.

Непазрэбы шматразовы выхад слугі з бутэлькай на падлогу ў пачатку 1-й Боні (3-я дзея).

Трэба было б падумаць і аб тэатральным тэстэ аперэты. У ім тэатрама сустракаецца многа грубых выразаў, якіх, безумоўна, можна было б пазбегнуць. («Паглядзі мне ў вочы»,— гаворыць Феры Сільва, «і п'яноў іх»,—дадае з-за яго слугу Боні. Шмат разоў чуоцца словы «дурны», «вы звар'яцелі», а наконч вар'якага дова Боні і князь гаворыць паміж сабой асабліва многа, смакуючы свае вострыя жарты.

Многія паматаюць экранізацыю «Сільвы», калі спектакль свёртаўчы былі бліскава зняты ў кіно. Там жа пазбеглі грубых жартаў. Чаму ж тут пастаноўчык вырашыў абавязкова выкарыстаць увесь арсенал слоўнай баблатні, зноўлена ў тэксце?

Артыст М. Урбан іграе ў «Сільва» ролю Феры. Калі ў «Каламбіне» ролю сышчыка давала акцёрка магчымыя для праулення камедыйныя рэсы, дык у лірычнай партыі М. Урбан прыграе. Яго выступленне ў партыі Феры адзівае.

У «Сільва», як і ў «Каламбіне», зноў вельмі змянае адсутнасць аркестра і дыржора. Гэта адчуваецца і на гучанні музыкі, і на выкананні спявакоў. Ансамбль аперэты не мае балетнай групы. Становіцца не вырабваюць традыцыйныя танцы спявакоў у час спявання або балетны нумар у другой дзеі «Сільвы» і нават арыганальны танец у другой дзеі «Каламбіна» (балетмайстар А. Залатараў). Неабходна ўзмацніць балетную групу, бо ярыя і малаўзрныя танцы з'яўляюцца неабходнымі ў кожным аперэтным спектаклі.

У ансамблі няма харавой групы. Наатуральна, што яго спектаклі набываюць камернае гучанне.

Наогул «камерны» склад творчых работнікаў (ансамбль налічвае ўсяго 29 чалавек) не дае магчымасці стварэння яркіх, маляўнічых спектакляў вялікага п'яна, з увядзеннем масавых сцэн. Гэтым, магчыма, тлумачыцца і падбор рэпертуару, у які амаль няма аперэт савецкіх кампазітараў.

Творчы калектыў ансамбля трэба павольна добрамавалістама, недахоп якіх вельмі адчуваецца. Ансамбль неабходна рэарганізаваць у тэатр аперэты, патраба ў якім востра адчуваецца ў рэспубліцы. А магчымасці для гэтага, несумнянна, ёсць. Ансамбль — гэта п'яная база, на аснове якой можна стварыць паўнацэнны тэатр з хорам, балетам, аркестрам, з зусімным складам салістаў.

У гэтым выгледзе, у якім цяпер існуе калектыў, ён не здольны справіцца са сваімі творчымі задачамі. Яго спектаклі не саздзейняюць выхаванню ў слухачоў мастацкага густу. Неадрама пасля першых жа спектакляў ансамбля значна зменшылася.

Калектыў многа гастрольнае па гарадах, раёнах рэспублікі. Штогод ансамбль аперэты дае многа спектакляў. Нагрузка вялікая, асабліва пры невялікім калектыве творчых работнікаў. Спектаклі ансамбля на першыя прыгаворы глядача. Задана рэфармацыя глядача дамагалі яго ўзровень свай культуры ўзровень, па-сапраўднаму задавальняць эстэтычныя запатрабаванні, музычны густы.

Тэатр аперэты павінен, нарэшце, атрымаць базу, стацыйнар, дзе артысты здолелі б п'яна працаваць над стварэннем новых спектакляў.

А. РАКАВА.

«ПОЛЫМЯ»

У чэрвеніскім нумары друкуецца новая вершы Рыгора Бярдзіна, Пліпа Пестрака, Міхаэля Калачынскага, Міколы Хведоравіча. Упершыню ў часопісе выступіць з вершам малады паэт, майстар Палачэскага нафтабуда Вялічэна Лукаша. У перакладзе Антона Бяльвічэ надрукаваны ўрывак з п'есы А. Твардоўскага «За далю — даль».

Часопіс заканчвае друкаваць апавесць Рамана Сабалеўкі «Юнацтва ў дарозе».

Другі раз выступае на старонках «Полымя» грэчаскі пісьменнік Алексіс Парніс. Яго новая п'еса «Востраў Афродыты» друкуецца ў аўтарызаваным перакладзе Алесі Кучара.

Пад рубрыкай «3 літаратурныя спадчыны часопіс друкуе некалькі вершаў беларускага паэта Які Туміловіча з успрымным артыкулам А. Званка.

Архітэктар А. Воінаў выступае з артыкулам «Сучаснае і будучае беларускай архітэктуры». Аб беларускай літаратуры ў зарубешнай крытыцы гаворыць Д. Фактаровіч у сваім артыкуле «Сучасная культура яна насё свой дар».

«Слова пра незбыўнае» — пад такім агульным загалоўкам змяшчаюць матэрыялы М. Архывы і Э. Арлоўскага, прысвечаныя геральдычнай дачы беларускага народа Веры Харужай.

У артыкуле «Новае пра Францішка Багушэвіча» крытык С. Александроў прыводзіць цікавыя звесткі пра жыццё і творчасць класіка беларускай літаратуры. Тут дадзеныя публікацыя аглядаюцца Багушэвіча «Трагедыя».

Раздзел «Бібліяграфія» прадстаўляе рэцэнзіямі С. Грахоўскага на новы зборнік Эды Агняцка «Беларуска рабіна», Т. Хадкевіча на зборнік Барыса Сачані «Дарога ішла праз лес» і А. Лойкі на кнігу І. Навуменкі «3 глыбін жыцця».

«МАЛАДОСЦЬ»

У чэрвеніскім нумары часопіса друкуецца п'еса Анатоля Варцінскага «Слова пра лебедзь», вершы Уладзіміра Караткевіча, Кастуся Ціхоня, Эдуарда Ярашэвіча, Алесі Наўроўскага, апавяданні Аркадыя Чарнышэвіча «Гнян», Анатоля Званскага «Трагедыя № 319», Вячаслава Адамчыка «За перагародкай», Друкаецца праца дэжурнаго натака чхаслававіч падарожніка Іры Ганзелі і Міраслава Зігмунда «Па дарогах свету».

Да 50-годдзя з дня нараджэння Алесі Твардоўскага надрукаваны артыкул Антона Бяльвічэ «Народны паэт». Да 60-годдзя з дня нараджэння Кузьмы Чорнага — малавядомае яго аглядаюцца «Заробатка» і артыкул Н. Ватаці і Н. Лапідуся «Кузьма Чорны і маладая беларуская пісьменніца».

Артыкул М. Хведоравіча «Пам'яць сустрэчы» прысвечаны Змітраку Бядулю.

Да 40-годдзя ЛКСМ Беларусі часопіс працягвае друкаваць летні камсамольскі спру «Год за годам», змяшчае нарыс Д. Усуслава «Трое з аднаго класа», артыкул Ганны Рыбачона «У нас добрыя настыры».

Змешчан нарыс У. Ноўкі «Я пер яна прадзея», артыкул гадоўнага рэдактара часопіса «Дзіюне вель» Іоакіма Германа «Маладыя кроўчы і будучыню» і артыкул Г. Навіцкага «Афрыка ірэе ланцігу».

У раздзеле «Давайце пагаворым...» друкаецца артыкул кандыдата філасофскіх навук А. Смірновай «У чым характа чалавека». У раздзеле «Размова аб майстэрстве» змешчан артыкул Веры Палтаран «Публіцыстыка ў мастацкім творы».

Гэтага чалавека з абветраным, загаралым тварам і срабнымі валасамі дабра ведае кожны кіўлянін, яго запамінае рабочыя Вены і Кракава, Варшава і Парыжа, яго ўспамінаюць вінаградары Крыма і пастуці Закарпацця, ведаюць нарэчанскія рыбакі і радуюцца за свайго добрага друга.

Валікі жыццялюб, няўрымслівы падарожнік, рыбак і палавічкі, дэжурны дзятч, паэт і акадэмік Максім Тадавіч Рылскі ўсё хоча бачыць сваімі вачыма, усё абійсці, да ўсяго дакрануцца сваімі рукамі, сустрацца са знаёмым і незнаёмым сабрамі, увабраць у сваю душу святло, колеры і гукі нашага жыцця. Ён увабосці ў сваёй творчасці вобраз чалавека-працаўніка, сілу і хараства нашага часу, паказаў невычэрпае багацце мовы роднага народа, яго мудрасць, дабрату і шчырасць.

Готую скандасаваную энэргію розуму і сэрца, як жывыя дзіяменты высокай паэзіі, шчодра аддае Максім Рылскі свайму народу, для якога ён жые і працуе, для якога ёнца яго неспакойнае сэрца.

За пяцьдзесят гадоў творчай дзейнасці выйшла больш за 25 арыганальных зборнікаў вершаў выдатнага паэта сучаснасці, 250 тымчэ вяршаваных родноў пераклад Максім Рылскі на розную мову з твораў Пушкіна, Міцкевіча, Буало, Карнеля, Расіна, Гюго, Вальтэра, Дантэ і выдатных прадстаўнікоў братніх літаратур. Купала і Лодас, Танк і Т. Табідзе, Ісаакян і Ціханав у перакладах Рылскага сталі любімымі паэтамі на Украіне. Сёння навуковых прац па літаратуры, мастацтву, філалогіі, мовазнаўству належача Максіму Рылскаму.

Слетка яму прысуджана Ленінска прэмія за дзве кнігі паэзіі — «Ружы і вінаград» і «Далёкі небасхілы». У іх — увесь Рылскі. У іх усё чыстае і светлае, прыгожае і добрае — усё, чым багата душа савецкага чалавека. У іх — сапраўдны паэзія нашага часу, бездарнае майстэрства паэта, у якім гарманічна спалучаюцца здабыткі шматвяковай культуры чалавечтва з п'ясам нашага велічнага жыцця, з мастацкім асэнсаваннем падаей нашага часу.

У цэнтры ўвагі паэта неспакойны і нястомны чалавек працы і навукі, «бог вясёлы вінаграда, што савецкі скончыў вуз», што ўмее спалучаць карыснае з прыгожым, што ўзабагае зямлю і душу чалавека, што жыве клопатамі аб хлебе і вугалі, вінаграднай лазі і добрай песні.

Максім Рылскі ўлюбены ў сваю зямлю. Яго адчуванню прыроды пазаядрасціць любы мастак. Паэт уме паглядзець такія рысы ў самым звычайным і будзённым, якія не кожнаму суджана заўважыць. Пейзаж у вершах Рылскага жыве і іскрацца ад чалавечых ўсешмак, ён разгортваецца і змяняецца на вачах чалавека, якому паэт адкрывае цудоўны свет нашай рэчаіснасці. У цэнтры паэзіі Рылскага — заўсёды чалавек працы, няўрымслівы і прагны да хараства, як і сам паэт.

Шішчы пра хараства вясны, Максім Рылскі чуе, як у музыку вясняных ручнаік уплываецца звон кавальскіх молатаў, як іскрацца вочы людзей, асветленыя вясняным сонцам:

Вона в душі, што рвется у дарогу,
У пісні, што не здатна вже мовчати.

Вона — а чах, што чорно і волого
Під білою хустиною блишати.

Думаючы аб простым савецкім чалавеку, працаўніку і абарону міру, аб яго будзённых і велічных справах і адбаляючы працавіты рухі чалавека, Максім Рылскі заўсёды бачыць невычэрпную крыніцу высокай паэзіі ў самым будзённым і звычайным — у працы, у высакародных імкненнях сваіх сучаснікаў.

Савецкі чалавек — творца і нястомны шукальнік усяго новага, але, як толькі над яго зямлю навісае бяда, гэты тасціны і добры чалавек становіцца непаніжым і грозным абароначца шчасця свайго народа.

Демонстрував сорти нам агроном нові,
Честь рідним віддавав, належне і «французі»...
Долав, як почали ми сидіть на траві,
Шо бригадир—Герой Радаянского Союзу,
(«Бригадир»).

Народ, яго справы і паучэнні, думкі і жаданні — невычэрпная крыніца сапраўднага натхнення паэта. Рылскі любіць паўтараць, што ён sempre tigo (заўсёды вучань).

Ён кажа: «Разумная і сурова школа жыцця і галасы валікіх настайнік — народа, партыі, Леніна — зрабіла з мяне таго, кім я з'яўляюся цяпер: літаратар, які лічыць сябе перш за ўсё слугою народа, чалавека, які ў дні вялікай, свяшчэннай барацьбы з гітлераўскімі зварамі ўступіў у рады Камуністычнай партыі, цвёрда паабяцаўшы званне камуніста сваёй працай апраўдаць».

Гэтая ж думка гучыць і ў вершах Рылскага:

Прыслухайцеся, як океан спінае—
Народ гаворыць. І лобам і гнів
У тому гомоні морскім. Немале
Мудрышч, ніж, народ, учітель;
У яго кожнае слово — не перліна,
Це праца, не натхнення, не людина.
(«Мова»).

Максім РЫЛСКІ

Ружы і вінаград

Дамоў дзяўчына стомленай прышла,
І хоць яе вясчэрць маці кліча,
За цяпку—і ў садок, дзе ружа расвіла,
Яна бжыць палюць і капанічыць.

З дарогі зноў вярнуўся машыніст,
Прапахны дымам і уккрыты пылам,
І ў вінаграднік, каб часамі ліст
Хвароба або вусень не лабілі.

Спяшаецца ў калгасны сад кожна,
Каб апыліць вивуччы законы,—
І гэтак хораша над чорным полем мак
Пераліваецца, як полімя, чырвоны.

Мы любім працу, як паёт—арлы,
І музыку, што сэрца рэстрывожыць
У шчасця нашага ёсць роўных два крылы:
Есць ружы й вінаград — карыснае з прыгожым.

Пераклад з украінскай мовы Грахоўскага.

шы народнай, у якога ён заўсёды з'яўляецца вучнем.

Пра што ён пісаў Максім Рылскі, ён заўсёды адкрывае штосьці новае, сваё, глыбокае і светлае, чыстае і праўдзівае, заўсёды застаючыся верным сваёму дэвізу, выказанаму яшчэ ў 1929 годзе ў вершы «Помнік».

Зате в житті ні разу
Неправді не служив!

Шчырасць — гадоўна рыса яго жыцця ўсёй дзейнасці, а жыццё паэта — гэта яго паэзія. Кожны верш—гэта старонка яго аўтабіяграфіі, частка жыцця народа.

На каніцера ансамбля «Мазоўша» у братній Польшчы паэт успамінае сваю Радзіму, бачыць панеснікаў цудоўных польскіх артыстаў:

... І я згадав вяселі вірш Купалі
Про польку в білоруському селі,
Де Зосі й Стаці, ворах не малі,
Кружэляць, бо ўперше покахалі.
(«На каніцера «Мазоўше»).

Як проста і непасрэдна гучаць гэтыя радкі! Мы разам з аўтарам адчуваем водар купалаўскай паэзіі, у якой іскрацца вяселі нашых сучаснікаў. Бо Рылскі—выдатны майстар слова, паэт-наватар, які, дасканала валодаючы ўсім багаццем класічных форм, узабагае і ўдасканальвае іх новымі творчымі пошукамі і выдатнымі анадамамі. Рылскі—паэт класічнай традыцыі, таму яго вершы вызначаюцца выключнай дысцыплінаванасцю, класічнай прастамай і глыбокай паучаючай і думкай.

Грамадзянская мужнасць і страснасць, высокая патэтычнае майстэр

У памяшканні Мінскага Палаца культуры профсаюзаў адбыўся тысячны канцэрт калектыву мэтацкай самадзейнасці Дома культуры гэр-прамсавета. Перад шматлікімі гледачамі выступілі харавы, танцавальны, музычныя калектывы, асобныя выканаўцы і г. д.

На здымку: Беларускі народны тэатр «Лявоніха» ў выкананні танцавальнага калектыву гэрпрамсавета. Фота Ул. Крука.

Аповесць напісаў журналіст

Сёлета адзначаецца саракагодзе Ленінскага Камуністычнага Саюза Малады Беларусі. Юнакі і дзяўчаты рэспублікі разам з усім беларускім народам напярэдні славянага юбілею з годнасцю азіраючы гераічны шлях, які прайшоў камсамол пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі Беларусі. Заўсёды будучы жывы ў памяці народа імёны маладых герояў, якія аддалі свае жыццё ў барацьбе за свабоду і незалежнасць Радзімы. Іх прыклад натхняе маладзёў на новыя подзвігі, вучыць нашых маладых сучаснікаў быць да каждага адданымі справе роднай Ленінскай партыі, перамагаць любыя жыццёвыя цяжкасці, быць стойкімі і непакінутымі.

Многія героі рэвалюцыйнай барацьбы засталіся невядомымі да гэтага часу. Аб іх раскававаюць новыя кнігі, матэрыялы. Вось чаму з такой прыхільнасцю сустракаюць выданне асобнай кніжкі дакументальнай аповесці Аляксандра Раманава «На ісохце ночы».

Шкаліва творца гісторыя аповесці. Малады журналіст Аляксандр Раманаў быў па заданню рэдакцыі газеты ў камандзіроўцы ў вёсцы Заполье Карэліцкага раёна. На Украіне моцна былі ўбачаны невялікія абеліскі, акружаныя прыгожай металічнай агарожай. Да граніты прымацаваны медальёны, з якіх глядзіць задумялы вочы юнака. Яго абеліскі — свежыя жывыя кветкі. Аляксандр Раманаў адразу зацікавіўся: хто ж тут пахаваны? Што зрабіў гэты чалавек, чаму аднавокава так ушаноўваюць памяць аб ім?

А. Раманаў ачуў, што яго журналістыка абывае — высветліць усё і раскажае грамадскі аб гэтым чалавеку. Прышліся паіць да аднавокава шукаць і распяваць тых, хто ведаў юнага героя і сабіста ўдзельнічаў з ім у падпольнай рабоце. Так унікала дума аб напісанні дакументальнай аповесці.

Падзеі аповесці адбываюцца ў пачатку трыццаціга года на тэрыторыі былой Заходняй Беларусі, акая стала пад прыгнётам польскіх панюў. З першых жа старонак аўтар уводзіць чытача ў неспакоенае і трывожнае высокае жыццё таго часу. Сяляне Заполья збіраюцца кожны вечар да Міколы Тарасевіча, каб пакуршыць, пагутарыць, правесці вольны час. Аб чым гутарыць мужыкі? Аб тым, што ў Польшчы бунтуюць сяляне, што пачалі грамадзянскую паліцыю, што за ім ўзнікла і сяліяне пад Брастам, што на Дамачубічыне забілі секвестратора і трох паліцэйскіх, што паліцыя безлітасна распраўляецца з бунтарамі і завадатарамі... Неспакоена на сэрцы ў жыхароў вёскі Заполье. З кожным годам жыццё

уоё цяжэй, за ўсялякае супраціўленне ўладае паліцыя хапае і саджае ў турмы... А ў пракамацыйных расказах аб свабодным і радасным жыцці сялян на Усходзе, на Савецкай зямлі...

У цэнтры дакументальнай аповесці — вобраз маладога сакратара падпольнага райкома камсамола Міколы Арцюха. Аўтар раскавае, як крок за крокам фармаваўся характар і светагляд адважнага юнака. Дарослыя спачатку не звярталі ўвагі на «бунтарскія штукі» Міколы, лічылі, што гэта — праява яго жывай маладой натуры, імкненне быць падобным да герояў кніжак, якія ён з такой прагнасцю чытаў. Але хлопца з кожным годам сталей, становіўся сур'ёзным, пасябраваў са старэйшымі юнакамі. А тым адкрыта выказвалі незадаволенасць парадкамі і ладам, якія існавалі ў Заходняй Беларусі. Аднойчы Міколу заўважыў і запрасіў на гутарку «дзяўзьяка Касця», чалавек пакінуў, сапраўды рэвалюцыйна, Марксісцкая літаратура і гутаркі са старэйшымі таварышамі адкрылі Міколе Арцюху вочы на тое, што адбывалася на яго зямлі, навукамі, якія трэба змагацца за вызваленне Заходняй Беларусі з-пад ігнорвання яе ў адзінай Беларускай Савецкай дзяржаве.

З таго часу і пачалася актыўная рэвалюцыйная дзейнасць маладога падпольшчыка. Першыя школьныя вылікі і дэманстрацыі пад чырвоным сцягам, сутачкі з паліцыяй, тайныя масовыя, арганізаваныя праграмавыя гурткі селянскай самадзейнасці пасля разгрому «Грамады», распаўсюджанне марксісцкай літаратуры, выпуск пракамацый — вось дзедала не поўны спіс гераічных спраў падпольнага райкома камсамола, які ўзначальваў Мікола Арцюх. Аўтар паказвае цесную сувязь маладых змагароў з падпольным райкомом Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі, які накіроўваў усю дзейнасць камсамольнага раёна.

Асобныя падзеі і эпизоды гераічнай барацьбы за вызваленне аўтар перадае праз успрыманне Савелі, брата Міколы Арцюха. Савелій не з'яўляецца непасрэдным членам акой-небудзь падпольнай арганізацыі. Але яго думкі і яго настроі даюць магчымасць аўтару адлюстраваць думкі і настроі шырокіх селянскіх мас, якія стыхійна цягнуцца да падпольшчыкамі. Савелій імкнецца яго магчыма дапамагчы брата ў яго нялёгкай справе. Ён заўсёды з радасцю выконваў даручэнні падпольшчыкаў, удзельнічаў у распаўсюджванні палітычнай літаратуры, быў адным з актыўных зборшчыкаў сродкаў у дапамогу іспанскім патрыятам.

Найбольш хваляючы і выразны вобраз аповесці — вобраз маці Міколы і Савелія Марыі Мікалаўны.

З вялікай ценнасцю і любоўю малае аўтар готую простую жанчыну, якой адной давялося выхоўваць двух сыноў. Марыя Мікалаўна — чалавек вялікай і прыгожай душы. З таго часу, як яе малады сын пайшоў у падполле, яна назаўсёды страціла спакое. Сын, вядома, нічога не гаварыў маці аб сваёй рэвалюцыйнай дзейнасці, нешта ўтойваў ад яе і старэйшы сын. А Раманаў здолеў трапіць наперад перажыванні маці, якая нібы істэтычна з'ядагаецца, што сын робіць небяспечна, але карыснаму людзям справу. Марыя Мікалаўна малілася за яго, сусіпаала сабе: «Не, мой сыноч добры, яго людзі не прададуць а калі што і здарыцца, ён перажывіць на Савецкай зямлі». Наступова, бачачы злёгка паліцыі і ўлады з жыхароў сваёй вёскі, маці канчаткова пераконавацца ў тым, што сыноч яе змагаецца за вялікую справу.

Паліцыя пільна сачыла за кіраўніком рэвалюцыйнай моладзі ў раёне. Аднойчы агенты дыфензівы разам з паліцэйскімі абкружлі ў роднай вёсцы братаў Міколы і Савелія. Яны спрабавалі бегчы, адстраляваліся. Але варажыя кулі раіла Міколу Арцюха. Ды і гэтага было мала ворагам: паліцыя Гурцкі ўваткнуў штых у нарэзную грудзі юнака. Так трагічна загінуў слаўны сын беларускага народа камсамолец Мікола Арцюх.

Вялікае ўражанне пакідае апошняя сцена аповесці — пахаванне героя. Толькі пасля смерці Міколы маці даведалася ўпершыню, што менавіта ён быў сакратаром райкома камсамола. Гнеўна зірнула яна тады на паліцэйскіх і з высока ўзнятай галавой пайшла па вуліцы. Паліцэйскі, які ішоў уперадзе, груба наступіў ботам на свежыя кветкі, што лажалі ля вараг. Гэтыя кветкі прынес нехта з сялян, не пажыўшыся паліцэйскіх, якім дыфензіва дала загад ачысціць нават мёртвага рэвалюцыйнага героя баішлі, што пахаванне камсамолецкага сакратара пераасце ў народную дэманстрацыю супраць улады. Маці нахілялася, падняла кветкі, прысунула іх адной рукой, а другой перахрысцілася, глядзячы на ўсход: «Божачка, калі ты бачы на свеце, пашлі братоў-вываляцеляў».

Браты-вываляцелі прыйшлі ў вёску 1939 года. Аднавокавыя героі штогод 22 мая, у той дзень, калі загінуў сакратар падпольнага райкома камсамола, збіраліся ля яго магілы. Над могілаўцаў ўзнікла невялікая чырвоны сцяжок. Апошняя частка аповесці — свеаабсалёны эпілог — гучыць як велічны гімн тым, хто аддаў сваё жыццё за свабоду і незалежнасць Радзімы.

Прыемна адзначаць, што малады журналіст у асобным, спраўна са спецыфікай такога адважнага жанра, які дакументальна аповесць. Твор напісан прастай і выразнай мовай, поўная сціпласць выяўленчых сродкаў тлумачыцца імкненнем аўтара захаваць дакументальна-праўдзівы стыль аповесці. Поўнасцю апраўдвае гэты прытчы кампазіцыйнай пабудовы твор: перапаненне ў пачатку апошніх фабульных эпизодаў.

Першае вялікае усплоўленне Аляксандра Раманава перад чытачом — яго значны творчы поспех, выдатны прыклад выканання журналістам свайго грамадскага абавязку.

В. НІКІФОРВІЧ.

На сцэне Гомельскага абласнога тэатра спектаклем «Несцерага» п'есе В. Вольскага пачаў свае сутрачкі з гледацтвам Беларускага тэатра імя Якуба Коласа. За час гастрольнага выступлення спекальшчыкі «Родная маці» М. Алтухова, «Крыўкая гісторыя» А. Аруцова, «Капітан Коршун» В. Сабко і інш. Мастакі сустрачэння ў заводскіх клубках з рабочымі і служачымі прадпрыемстваў і будоўляў горада, наведваюць калгасы Гомельшчыны.

В. СЯМЕНАУ.

У Мінску паспяхова выступілі з канцэртным посям спектаклі саліст Дзяржаўнага арэстра Леніна акадэмічнага Вялікага тэатра СССР з салістам арэстра РСФСР П. Чыжкі і салістка Усерасійскага тэатральна-канцэртнага аб'яднання М. Гардон. Яны выканалі творы Чайкоўскага, Глінкі, Арэскага, Рубінштына, Алябэва і іншых вядомых кампазітараў.

У Брэсце пачалася выступленні Нававалынскага ўкраінскага драматычнага тэатра, які прыхаў на гастролі ў Беларусь. Украінскія артысты паказваюць музычную камедыю «Вяселье ў Малайнуці» Л. Юхвіда, драму «Ноч пад Івана Купала» М. Старицкага, лірычную камедыю «Вячэрняя сутрачкі» І. Леканяна, камедыю «Сёння і заўсёды» Г. Мазіна і інш.

Б. ЗІНКЕВІЧ.

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

фронта адраўляем. А вы тут жорна ўспомнілі... Праўда, былі жорнамі... папярэўшы ён, складалося свае рэчы, і адразу ж перайшоў на дэлаўны тон. — Мне загадана правесці вас такімі дарогамі, каб нават мышы рудая не заўважыла, — гаварыў шэптам ён Веры, відаць, лічыў яе за старую і больш паважаную спадарожніцу. — А таму за мной шагам арш. І ў папярэдняй паказваў ён на Бярозу і Дусю, — трымаць вуха паказваў ён на Данылю Райвоўска. Тут ужо ні бачыў Міна, ні Данылю Райвоўска, а зона чорта лысга. Тут самага Гітлера сустраць можна. Папярэджаю — па дарозе ні сустраць будзе падавіць рукой.

Гаспадар лесу паставіў аўтамат на баявы ўзвод, падаў знак рукой і паглыбіўся ў лес. Не ўскімо так спрытна разрабаць галіны руды, знаходзіць зручныя працяглыя паміж дрэў і не наробіць пры гэтым ніякага шалесту. Ногі яго так мякка ступалі па зямлі, што, здавалася, ён усюсі і не датыкаўся да яе.

Усе ішлі моўчы, прыслухоўваючыся да таёмнай ішчыні. Яна прымушала забываць, што ідзе вайна, паліцыя думкі і сэрца. Сама па сабе ішчыня была прывабнай і чароўнай, жадаанай, як і жыццё. Але зрадзіла і паляхвалі яе рабілі людзі, рабілі наўсперак сваёму жадаанню і волі, наўсперак самаму прыродзе. Чаму б не жыць мірна кожнаму там, дзе ён нарадзіўся, дбаючы аб сваім і людскім шчасці? Чаму б заместа страляў не пацучы ў лес вясёлыя выгукі, якія вабляць тое твары, дзе расце і замірае лясныя рэха?

Такія думкі выклікалі нейкую невыразную прыкрасу ў Веры, абуджалі злосьць. Каб не паддавацца зрадзіла ішчыні, яна пачынала думаць аб тым галоўным, што павіна было ў гэты глукі і мілы сэрцу куток Вясельшчыны. А ці гатовы яна выказаць сваё гэтае прадэсці, Радзімы, дамагчы сваім людзям збавіцца ад палону і ібелі? Ці ўсе правду да да канца, ці ўсе зроблена, каб забяспечыць выкананне задання? І прыходзіла да вываду, што не ўсе. Яшчэ шмат чаго было няяснага, непрадгледжанага, нечаканага. Зразумела, усё загада прадабачыць нельга. Але ж выйшла так, што рабіць важную і адказную справу яна ідзе фактычна з голымі рукамі... Ні сродкаў, ні рэчаў, без якіх не абыйдзецца ў падполлі. Міласціну прасіць не будзе... Аб'яваць якую-небудзь галоўную сямю таксама сумленне не дазволіць. А хто вінаваты? Усе стараліся зрабіць, як найлепш, з усёй адказнасцю, аднесліся да яе шчыра і чула. Група і сапраўды была падрыхтаваная, як належыць. Ну, добра, Швейцарыя машыны, які і дамовіліся з Васілем Раманавам, будучы дастаць мяне, калі можна будзе адкрыць швейную майстэрню. А ўсё астатняе?

Каштоўныя рэчы і грошы, што належалі групе, захоўваліся ў абкоме. І гэта правільна, бо ніхто,

нават дзяўчаты, не павіны былі ведаць аб гэтых рэчах. І раптам давялося ісці з пустымі рукамі. Васіль Раманаў са скурэй вылазіў, каб даставіць баш, калі сакратара тэрмінова выклікалі ў штаб фронта, і непявадом чаканне выклікалі ў ішчыні толькі сёння або чаканне? Ці будзе яшчэ такі выпадак? Магчыма і не, і Вера вырашыла ісці толькі сёння. «З рэчамі ўсё ўладзіцца», — падбідзе, яна сказала ўсе свае наяўныя рэсурсы. Васіль Раманаў адказаў: «Усё будзе...»

А дакументы? Яшчэ ў Маскве перад ад'ездам сакратар ЦК папярэдзіў: «Я не спецыяліст па гэтай справе, але на свае пашпарты публічна не спадзявайцеся. Высылаюць на месцы. Маўчце на ўвазе, што немцы ўжо таму-сяму навукаліся. Мы не павіны спадзявацца на выдалоўнасць...»

Гаспадар лесу раптам спыніўся і падаў знак рукой — стаць на месцы. Вера наспражана зірнула наперад. Між прагалі дрэў відэлася пустая глукаватая дарога. Нездзе вадзіла справа чуюцца роўнае гудзенне машын.

Гаспадар лесу раптам прыгнуўся, акінуў пранікнёным позіркам усю дарогу з канца ў канец, а потым пайшоў бліжэй, захінуўся за сасну і, падрабляючыся пад голас тупшкі, два разы свіснуў. Яму такім жа свістам адказаў спачатку з аднаго, а потым з другога боку дарогі. Раптам з лесу вынырнулі два чалавекі ў дзіўнай форме. На іх былі цёмнасінія камбнезоны нашых танкістаў, нямецкія пілоткі і боты з шырокімі халаямі. У руках яны трымалі ключы, нейкія шайбы і шасціраўкі.

Гаспадар лесу абраўшана падійшоў да іх, прывітаўся, і яны, свідваючыся з дарогі, пачалі аб нечым шпатацца. Потым ён кінуў ім галавой у адзін згодзі і падійшоў да дзяўчаты. — Ну, от мая місія, можна сказаць, закончана. Гэта хлопцы надзейныя, не падвадзюць. Слухайце іх і рабіце, што скажуць. Прайсці ў горад, як і скарэй іголачнае вуха пралеціць. Але сёння спакоена. Бываліе здароўе, жадаю вам удачы... А яна, — паказваў ён на Бярозу, — хай не крыўдзіцца. Характар у мяне такі. Вяртаўшыся жывымі і здаровымі. Радзі будзе, як старым знаёмым...

Наш наліндар Роберт Шуман

(ДА 150-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ)

Сто пяцьдзесят год таму назад, 8 чэрвеня 1810 года ў саксонскім горадзе Цвікуў у сям'і кнігавядаўца нарадзіўся Роберт Шуман, вялікі нямецкі кампазітар.

Усё жыццё і творчая дзейнасць Р. Шумана былі прысвечаны музыцы. Ужо ў раннія гады ён правідуе рознакаковыя мастацкія таленты, з сямі год стварэе музыку ў 30 год ва ўсё пазней расвітае яго кампазітарскі гений. За 25 год свайго творчай дзейнасці ён стварэе звыш 1500 твораў для самых розных інструментаў, ансамбляў, голасу, хору, арэстра. Ён быў адным з найвяцейшых прадастайкоў праграмаўнага рамонтнага мастацтва XIX стагоддзя.

Роберт Шуман быў не толькі музыкантам, але і выдатным музычным крытыкам. На працягу 10 год ён выдаваў і быў асноўным аўтарам заважанага ім «Новага музычнага часопіска». Ён рашуца змагаўся супраць рэакцыі, салоннай музычнай пошласці, коснасці і рудыні і падтрымліваў усё новае, перадавое ў мастацтве, змагаўся за свабоду творчасці, за народнасць і нацыянальнасць музыкі. Кампазітар імкнуўся цесна зблізіць музыку з літаратурай, з пазыяй.

Вялікі мастак нямецкага народа Р. Шуман карыстаўся гарачымі сымпатыямі рускіх музыкантаў. Рускія кампазітары, па словах Стасова, панілі Шумана, таксама як Берліба і Ліста. Ён разам са сваёй жонкай Клара Шуман зрабіў падарожжы ў Пенябург, Маскву і Івер, дзе сустраў цёплы прыём і чысты адносіны рускіх музыкантаў і аматараў. Творчасць Шумана знайшла высокую ацэнку сарод членаў «Магнутаў кукі». Яго музыку прапагандаваў вялікі рускі піаніст А. Рубінштэйн. Шуманаўскія песні і раманы спявалі вялікія рускія спевакі Ф. Шаляпін і Л. Собінаў. Творчасць Шумана любіў вялікі рускі кампазітар П. Чайкоўскі.

«Музыка Шумана... адкрывае нам вялікі свет новых музычных форм, з кранае струны, да якіх яшчэ не дараганаліся ўсе вялікія папярэднікі».

Памёр Р. Шуман на 47 годзе жыцця. Але яго генаўная творчасць заважвала сваю жыццёвую сілу ў наш час. Многія яго лепшыя творы ўвайшлі ў залаты фонд музычнай культуры, і сёння хваляюцца міліёны простых людзей ўсіх краін.

Грамадскі Беларускі ССР шырока адзначае 150-годдзе з дня нараджэння Шумана. У Мінску адбыўся вечар грамадскай ацыі, на якім з дэкладам на тэму: «Шуман — вялікі нямецкі кампазітар» выступіла народная артыстка СССР Л. П. Александрова. Ён будзе дэдаваны канцэрт з твораў Р. Шумана.

ІГРАЮЦЬ ВУЧНІ

Калі на сцэну пачалі выходзіць святочна апрагнутыя вучні, слухачы доўга апладзіравалі юным выканаўцам. На тварах вучняў усхваляванасць — сёння справядлівы канцэрт іх школы, паказ вынікаў доўгай, напружанай працы.

Дырыжор Е. Асноўніч узяла рукі — і паліліся гукі песні. Услед за «Песняй аб Леніне» Г. Вагнера хор выконвае «Святанне» Чайкоўскага, «Праескі» Грачанава, «Зялёныя шчыры» Часнакова. Вучні спяваюць чыста і адважна, выразна чуваць кожныя слова. Сур'ёзныя вочы ўважальна сонца за доўгі дырыжора, а мелодый льюцца, і ў іх чулае вуха знаходзіць многія нюансы.

Невялікая паўза, і на сцэне аркестр — юныя скарпы, вялічалісты. Гэта струнная група сімфанічнага арэстра Мінскай музычнай школы. Пад кіраўніцтвам дырыжора, заслужанага дзеяча мастацтва БССР М. Шнейдэрмана дзеці выконваюць «Фугету» Гендзля, «Сумную песеньку» Чайкоўскага, «Жаваранак» Глінкі і «Бурэ» Баха. Нездарма доўгія змовы вечары прадзівалі яны за пультамі, уважліва прыслухоўваючыся да патрабаванняў свайго педагога. Вынікі гэтага вучні і паказалі ў выступленні. Аркестр гучыць стройна, зладжана. Музыканты імкунца данесці да слухачоў змест і настроі кожнага твора.

Яшчэ адзін калектыв прадаваў гаўсцей — гэта аркестр народных інструментаў пад кіраўніцтвам М. Лісціна. У яго складзе — цымбалы, домры, баяны, балалайка, духавыя інструменты. Добра сыгралі школьнікі фантазію на тэму рускай народнай песні «Карабіякі» і «Румынскую распольду» Каламцава.

Прыемнае ўражанне пакінулі ўдзельнікі камерных ансамбляў. Адчуваецца, што музыканты добра па-

Гаспадар лесу развітаўся і знік у гучышчы. Вера з дзяўчатамі выйшла на дарогу. Немаючы галавы на іх праніклівыя калочныя шпатакі, маўчала.

— У нас прайшлі суровыя, — пачаў высюкі хударлявы тварам і палымнікныя чорныя вочы. — Хто б вы не былі, але рабіце, што мы жадаем. Зараз выйдзем на шышу. Там като хлопцы сустраюцца — нешта ўладзіць, палуюю жаданне, пераапрагнутыя шпатакі. Ідзіце проста, не мядзь, пераапрагнутыя шпатакі.

— Пашпарты ёсць, вішэскія. — З паметкамі вішэскай каманды? — Вера адмоўна пахрушчала галавой. — Гэта горш, — пацучаў патыліцу чарнявін, ён застыў у нерашучасці, запыталыся паглядзець на таварыша.

— Скажыце, вы не па дамскі абеліскі ісціце? — раптам рашуца спытаў ён. — Ідзем па дамскі абеліскі, — спакоена адказа Вера, жадаючы заспакоіць і сібровы, не пачынаў яго хвалявацца. — Якія вам патрэбны? — Венскія.

Твары хлопцаў асвятляліся стрыманай усмешкай, а праз міг яны з захапленнем пачалі рукамі дзяўчатам. Было чаго радывацца! Яны звалі пароль групы «Меднага» і атрымалі прайшчы ацэны.

— Усё ў парадку! Дакументы нікому не пакаваўце. Усе нацкалі мы пастарэмае жадаваць самі. Па дарозе гаварыце аб чым хочаце, толькі не аб вайне. Хваліце немцаў, ласкава і вядзе ім галавы. Нічога не робіце, так трай. Пайшлі! — рашуца махнуў ён рукой.

З ЗАМЕЖНАЙ ПОШТЫ

Долар — асноўны герой

Вынікі кінафестывалю, які закончыўся нядаўна ў Канах, красамоўна паказваюць шляхі развіцця мастацтва кіно двух свегаў — свету капіталістычнага, які адкрывае свай век, і свету сацыялістычнага, які перамагае і з вялікім удзям стварае новае жыццё.

Смута, містыка, псіханаліз, сексуалізм, адсутнасць мэтаакіраванасці — вось якасці большасці заходніх фільмаў, якія дэманстравалі ў Канах.

Менавіта таму з такім захапленнем быў сустраць глядачом і крытыкай выдатны савецкі фільм, які хвалю глыбіней любіць да чалавека, «Балада пра салдата». Высокая ацэнка гэтага твора савецкага кіно — яшчэ адзін пераможны довак перавагі нашага рэалістычнага мастацтва.

Той фільм, што ЗША і большасць іншых заходніх удзельнікаў фестывалю не здолелі нічога прашітавіць савецкай краіне, не выдалося. Для гэтага неабходна перш за ўсё мець добрыя карціны. Паглядзім, аднак, чым запобілі асноўныя галы экраны амерыканскіх кінатэатраў.

Амерыканскі крытык Кросер пісаў нядаўна з іроніяй у газете «Нью-Йорк таймс»: «У гэтым годзе яшчэ ніхто не быў арыштаваны за парушэнне спакою празмерным шумам з поваду надзвычайнага вартасці жыва-небудзля знятага за апошні час фільма. Больш таго, — працягваў ён, — для ладоўнага роду парушэнняў не было нават найменшай прычыны».

І сапраўды, давайце возьмем некалькі новых амерыканскіх карцін. Пра што яны раскававаюць? Карціна «Галіяў і варвары», якая павілася ў пачатку года і была шырока разгледжана, з'яўляецца па сутнасці ідэальнай падобкай пад вядомага нашаму глядачу «Гарзана». Дзеянне адбываецца ў шостым стагоддзі ў Італіі. Выхадзец еса знаці змагаецца з варварамі-заваўшчыкамі. Крытыкі прыйшлі да думкі, што ёсць тухлы гэты карціна будзе звычайна тым лепш для кінамастатва.

Фільм «Апаўданне на адной старонцы» адлюстроўвае суд над замужняй жанчынай і яе палюбоўнікам. Жонка забіла мужа і прыцягваецца да адказнасці. Дзеянне развіваецца па звычайнай канне меладрамы падобнага роду.

Э. МАРЫНІН.

ДА УВАГУ ПАПІСЧЫКАУ!

Працягваецца падпіска на другое паўгоддзе

НА ПАРТЫЙНЫЯ, ПАЛІТЫЧНЫЯ ЧАСОПІСЫ: «ЛІТАРАТУРА», «ВОПРОСЫ ИСТОРИИ КПСС», «ВОПРОСЫ ИСТОРИИ», «ВОПРОСЫ ФИЛОСОФИИ», «ВОПРОСЫ ЭКОНОМИКИ», «КОМУНИСТ», «МИРОВАЯ ЭКОНОМИКА И МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОТНОШЕНИЯ», «ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ», «ПОЛИТИЧЕСКОЕ САМООБРАЗОВАНИЕ», «ДРУЖБА», «НАУКА И ЖИЗНЬ», «НЕПРИЯТНОСТИ ТИ ДЕНЬ», «НОВОЕ ВРЕМЯ», «РАБОЧЕ-КРЕСТЬЯНСКИЙ КОРРЕСПОНДЕНТ», «СОВЕТСКАЯ ПЕЧАТЬ», «РАДИОПРОГРАММЫ», а таксама і іншыя выданні выдавецтва «Правда», «Знамя», «Октябрь», «Пионер», «Огонек», «Смена».

ПАДПІСКА НА ГЭТЫЯ ВЫДАННІ ПРЫМАЕЦЦА ўсім канторам і аддзяленням і аддзяленнямі сувязі, паштальонамі і грамадскімі распускоўшчыкамі ДРУКУ.

ПАДПІСКА НА ГЭТЫЯ ВЫДАННІ ПРЫМАЕЦЦА ўсім канторам і аддзяленнямі сувязі, паштальонамі і грамадскімі распускоўшчыкамі ДРУКУ. Міністэрства сувязі БССР.